

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИН, КОММУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫН XXII СЪЕЗДИЗИ

гун туртурар бе? деп, айтырыг ычар тургустуруп турган. XX съездия партиа о айтырыг марксизм-ленинизмни чогаалдыкы төгүлдөниге амыктыг кылдыр шийт-лэриле. Съездиян чыгаргычы ула-нышыкыны Молотовтун, Кагановичтин, Маленковтун, Шелестовтун болгаш эскерлерин-даа партиага уду-р бөлүүнү калчалыг удураанышкыны болдуран. Олар политиктик, ажил-агый айтыргаларын шийтпир-лэриге ленинчи принциптерни чүг-де катар тургузарына удурааныш турган эвес. Олар болза идеологтук болгаш теоретиктик айтыргаларын шийтпирлэриге бүүдүлүк догматиктер болуп турганар.

Партияг амыдралдык ленинчи хоойлуу, идеилг демиселди чорударынын хоойлуу деп чүд дээрин бил-ши алдырын күзөп турар бугу-де ки-жилерге бистер партиага уду-р бөлүккө амыдралдык бистин партиа-выстын, оң ТБ-нын, Н. С. Крушев-тун ажил-чорудулганын үлө-гөр чыжар болуп деп чугаалап болур бис деп, оратор чугаалап. Ону сой-галлап изерилди, идеа талазы-биле чылча шапкап, партиа идеилг де-миселдин ленинчи принциптерин эскериле, оларын удурут алба-удурааларын дүжүр-дээ, азна ар-тырып каан. Эвон эвес үе эртек, ычарга партианын XX съездиян амыдралдык кылган улаанышкыны ленинчи улаанышкыны болган болгаш болуп турган дээрин амы-дралдыктап. Мычазда-даа боттарын үлө-боддаларын ленинчи-меге уду-р бөлү турарын хушээ-лэрген чорукту фракциялык бөлү-түн киржикчилеринде партиа дым-назан.

Идея талазы-биле чаза шаптырып сойгалаткан болгаш организа-ция-биле чылча шаптырган, партиага уду-р бөлүлгөшкөн кирилжикчи кирилжикчи бистин партиагынын чоруду-гүсүн чагай сепкилдиг чорукка түшөнтү бе? деп айтырыг, маана чү-ве чугаалаан эске-даа эштерге ыш-каш, XXII съездиян төлөзүн болган-ымда менээ баян-да тургустуруп келдир-лор деп, эш Ильячев уламчы-лаан. Чок төлөтпн эвес. Ленинчи партиага уду-р улааныш чыжар төдө-лишкенин болгаш чагай өвү-дүзүрүнүн ортуна кирген мындг ки-жилер, болуун чыгарыларында амыдралдык киржикчилердин болган чоңун мурунга харысалганын күлөр ужурут.

Совет улус буржуагар бижыг ба-зым-биле тилелген тилелгеже чоруп орат. Ий-чангыс кижиге чү-дүр чоруктун тыптын келдирини үндөни бистин партиагына уду-р каттыган. Кол чүве чүд дээрге, удурутчуларын ажил-чорудулаан партианын болгаш чоңун контро-люнда турары болур. Партиа болгаш чон оларга бугуер, оларын соонда чоруп орат. Удурутчуларын ат-ла-дарынын болгаш ий-чангыс кижиге чүдүр чоруктун дугайында айты-рыгына талазы-биле ленинчи ай-тымыштарынын бистин партиагы-сы сөөлгү чылдары бижык-биле би-рымдалап турар. Партиа болза ий-чангыс кижиге чүдүр чоруктун илереп келдир арганын чок кылдыр дөш бугу-ле чүдүдери кылдып ту-рар. Мычазда-даа болуун бугу күш-терин болгаш билгери, болуун бугу дуржулаан чоңга, коммунизм тилелгендик улу чоронго берип турар, партиагы шыап-ла бердинген удурутчуларын ат-ладарын партиа катгаллап келген болгаш катгалла-р-ла алаар.

Төгүтте шийтпирлг эргилдерин кылдыр беле эвес болуп деп, түн-нелиде Л. Ф. Ильичев чугаалаан. Ол эргилдер болза, буржуагар шийт-кешкенин анычт персептиванын бретикиги ажил-херестеринг хем-чөл чок делгемине чадирбс төлө-дө, бижыг тура-сөөктү болгаш то-доргай болды негеп турар. Улу Ленинин тургусканы, Совет Эвиле-линиг Коммунистг партиагы поли-тиктиг удурутчуун ыдыг шынар-дарын эдилеп турар.

Кежээки хуралды эш В. И. Гага-нова даргаллаан. Гага Республика-нын Конвентини удурут партиа-гынын төлөзүлгөш баштыны эш Эбенезер Цефас Ней индирге үнүп келген.

Маана, Кремльдин чүрөнгө туду-п тургускан бо улук чагай бажыга, бо дээди хуралга—Совет Эвилели-нин Коммунистг партиагынын XXII съездияне — чүве чугаалаанын болдуран арганы менээ бергениге ас-кежиктиг болду деп, ол чугаа-лаан. 1917 чылдын революцияны-нын үзүндүн бөр иштиги болгаш бугу делегей талазы-биле аажок улук ужу-дузалыг хей-хей шийт-пирлери Кремльге хушээп ал кел-ген. Бо алаа эш Никита Сергеевич Крушевтун илетээн чүдүлүн дугайында ол көргө, силерини съездия-дирини хушээп алы шийтпирлери бугу делегейге кайгамчык улук сал-дарын чедирер-лор. Гага Респуб-ликаг төлөзүр бистер бо магалык хушээрде силерини-биле калы тур-гаш, медеп биллп турар чорга-рала-лыштын чылдагаанарынын бирээ-ли нды-дир.

Силерини партиагарга айтыр-галарын кайы хире демократтыг шийт-пирлп турары биске ханы сак-тымшыкынын артырып деп Гаганын төлөзүлгөн уламчылаан. Бистер төрөчн чүрүтүсчө чүгө ол үнелгп дуржулааны эвес, харын-даа Гага Республиканын улусуна хамаарыш-тыр Совет Эвилелинин улустарынын америлд турары аыл-туңалыккы чоруктун болгаш найраалдын ший-сеткилин алгаш чоруп бис. Гага-нын болгаш Совет Эвилелинин улустарынын аразында өүп турар бот-болуу билчир чорук болгаш найраал моон сонгаар-даа төгүчүр болган

чер бөмбүрээниг бугу-ле улустары-нын аразыга тайбыныга болгаш найраалдын херонго болууну са-лымшыкыны килер дээрине бис-тер шын сеткалыс-биле идеп турар бис.

Гага Республиканын президентизм болгаш Конвентини улусчу партиа-гынын чингине секретары доктор Квеме Нкрумадан болгаш ол партиа-гынын Топ Комитетинин чоруктаа бай-ыр чедирген бижикти эш Эбенезер Цефас Квай Н. С. Крушевка дамчы-дып бербишаан, номчаан.

«Кайгамчыктыг болушуну — силерини партиагынын XXII съездия-нин ажитынганын таварыш-тыр, силерге, Топ Комитетин кежи-гунеринге, силерини партиагынын бугу кежигунеринге чуректин ханы-мында байыр чедирешкенин болган өң аки кузашкындери бот-дундан хушээ болгаш Гаганын Кон-вентини удурут партиагында да-мчылары күзөп тур мен — деп бай-ыр чедирген бажикте чугаалап ту-рар. Бистин партиагынын аразында найраал моон сонгаар-даа бистин улустарымыстын чагай чо-рунга эвер болгаш бижыгар дээр-зине бугуэр мен.

Силерини съездиярини ажилы депшилегин болгаш СССР-нин улустары-нын ас-кежиктин эрге-ажыктары-га, бугу делегейге тайбыны бижы-галарынын болгаш депшилегини эрге-ажыктарына бугун чедиреш-кенин болуу.

Мали Республиканын Судан өил-де партиагынын Политбюроуну кежигу, Нацполл хуралдын деле-тууды эш Тидими Траореини болу-ун чугаагына медеглэни болза, Совет Эвилелинин Коммунистг партиагынын XXII съездиян төгүтте шыгаргангай болушуну болуп кир-ер. Болууну ажил-чорудулганын демократиялык болгаш пролетары-интернационализмни принциптерин удурутга болдуруп турар чүгө Коммунистг партиа бугунуң съездия-ниге даштым чуртарын партиа-гынын олар хире сангы төлөзү-лери чып келдирер аргалы.

Марксизм бажыптан, анализди болгаш медеп билгирини аргала-рып, тургузучу ажил-чорудула-ныч практиктиг удурутгалына — марксизм-ленинизмни улустарга бер-ген улг Ленинин айтыганы аажок улук пиланырнын боттанышыкынын шийтпирлг бугун бистин муру-вуста магалык чагай-биле көстүп турар-дыр, марксизм-ленинизмни шийтпирлг болгаш дээртен эртем болгаш техника талазы-биле Совет Эвилелиниг чедирешкени-биле ба-дыктыгынын турар деп, оратор ү-гүдүлөп чугаалаан.

Косталга мыкшылдыг кандыр-бар улус бодууну илчирбелери оң октай бөргө-ле колонизаторлар: «Кичээлиер! Ол дээрге Москва-нын холу-дур, коммунизмни холу-дур» деп алгырып турарлар. Мындг бол-за-да коммунизм дээрге хостагы-нын орту болуп дээп ол-дур. Канды-бар организациа ден эвес чор-дукту узуткарычче чүтүлү, мате-риалдыг бектирлени чүтүг ху-валдыгы негеп бөргө-ле колониз-аторлар: «Кичээлиер! Ол дээрге Москва-нын холу-дур, коммунизмни холу-дур!» деп алгырып бээрер. Мындг болза-да коммунизм дээрге чөптүг чоруктун оруу, ден эргилг болуп чоруктун оруу-дур. Канды-бар партиаг майга көөр чорукту сойгалай бөргө-ле империалистер болгаш колонизаторлар: «Кичээли-ер! Ол дээрге Москва-нын агентле-дир, ол дээрге коммунистер-дир!» деп калчалык-биле шуугаапып тур-рлар. Мындг болза-да коммунизм дээрге аыл-дууламшык болгаш төлөтпн чоруктун оруу-дур деп оратор медеглээр, делегаттар бол-гаш аалчылар димиттиг адым чы-каан.

Совет Эвилелинин даштымкы поли-тиказы болза улустарын болгаш на-цияларын эп-сеткил каттыгырла-ганын болгаш ден эрге-шөлөзүн-ини дугайында оң чөптүг иштиги политиказын ичереилеп турар. Чо-гун-на харын оң ачында Совет Эвилели социализмни лагерини кол күжү болгаш тайбынын кол магалдыккы болуп турар.

Эш Т. Траореини медеглэни бол-за, СРЭ Азияны, Африканы бол-гаш Латин Американы улустарына ажитыг болгаш ак-сеткилдиг дуа-ламчыны тыпсып турар. Ол улустар бугуер өнүктүрү кымнары дээрин билдирер. Олар колониалдыг систе-манын бурун узутка болгаш коло-ниалдыг тергилешкенин алаанды-ам-да турбушаан турар улустарга хамаарышас чорукту доп-лораян тыпсыры негеп, СРЭ-нин Минис-терлр Чувалдини Даргазы эш Н. С. Крушевтун КНО-нун Бол Ас-самблеини 15-ий сессиясында көрдүрүр-биле кирген резолюция-нын дугайын билдирер.

СЭКП-нин XXII съездиян кижини — коргушкуну, ап-чүтү, эгел-диг-түргөлдиг болгаш догмачылдык билбес кижини тилелгенге бара-болуп болур. Делегейге аажок улук ужу-дузалыг болушуну болур СЭКП-нин XXII съездиян Совет Эвилелиниг алдын бидер деп, Тидими Траоре болууну саналынын түнелинге чугаалаан.

Норвегиянын Коммунистг партиа-гынын даргазы эш Эмил Левлин Норвегиянын Коммунистг партиа-гынын болгаш оң Топ Комите-дини мурундап, бугу норвег ком-мунистерини мурундап съездияге байыр чедирген.

Бистин чүрүтүсчө чүгө комму-нистер эвес, харын база социал-де-мократтар болгаш буржуа бөлүк-терини төлөзүлгөшкенин силерини съездиярини улук сонуургал-биле кайгаарат турар деп, ол чугаалаан.

Ол чүрүн ужурунда ыдыг болуп турардык дие, Совет Эвилели тай-бынын шийтпирлг күжү болу-бер-генде, депшилегже орукту, ком-мунизмге орукту Совет Эвилелиниг Коммунистг партиагынын айтып турарында болур.

Хей чүс чылдарын дургузунда Норвегия бодууну национал хоста-гызы болгаш хамаарышас чорук-деш демиселди келген. Совет Эвилели-биле калы бистер сөөлгү дай-ынга кижиге көөр хөөн чок герман фашизмге уду-р демиселден бис. Бистин удузувус национал тускай-лыг чорукка, хостагыла болгаш тай-бынга чүткүлдүг ынак. Оң ужурун-да норвег улустун хей келин бугун барыш-европа «ниги рынокту» күштердирин орадалып турар Соңгу-атлантика бөлүлгөш бистин чүрүтүсчө донжамы бергениге дүлөтүп турар. Шаандагы гитлерги генералдарын команддалап турары катар төртүтүнгөн барын-герман бугуерлерин талындап айымыл бистин чүрүтүсчө кырында база катар дигрелги келген.

Норвег улус тайбынын чыгы-гач чок талакчылары болуп ту-рар деп, эш Э. Левлин үргүлчүлөп чугаалаан. Тайбын дөш демисел болза бистин түр соругулавыс кылдыр бистер, норвег коммунистер санап турар бис. Ону барымдалааш, чүр-түн тайбынга мыкшылдыг бугу күштерин-биле калы бистин партиа-гы НАТО шериг бөлүлгөшкенин Нор-вегиянын үнери дөш, улук күрү-нөдө магалыктыгы чүрүтүг ней-тралдеш дөш, чөпсөгленишкенин дүжүрү болгаш Европага кызы-гаардыгына чөпсөгленишкенин эр-теги зонаын тургузары дөш кызы-маккай демиселди чоруп турар.

Совет улустун аажок улук күш-ажылынын дугайында шийтпирлг медеглэниге чедирер дөш мога-тыш чок демиселди бистер, норвег коммунистер үргүлчүлөп бис деп, оратор медеглэен. Орус болгаш нор-вег улустарын аразында чагыч болган, муң-муң чылдарын тайбы-нын хөшөр тургузар дөш демисел-ди үргүлчүлөп бис.

Бельгиянын Коммунистг партиа-гынын даргазы эш Эрнест Бюрнел болза СРЭ-де коммунизмни тур-гузушкунуну Программанын деле-гейин аргалап база миллион-мил-лион кижилерге өөрүшкүчү берип турар арыг агаарын сырыны деп аздаан. Коммунистг ниятлелдин белик туманын энес соругулавыс бугу белиг хамаатыларга күштүг саларын чедирер деп, ол чугаа-лаан.

Съезд болза, коммунизмни тур-гузуушкуну Программанын чугаа-лаан дөрүтүгө кирешен миллион-миллион ажилчы чоннар күрү-нени соругулаарын шийтпирлэри-ге канчалар хандыгып турарынын бугуерилди херекчи болуп деп, оратор медеглэен. Калган ажилчы чо-нар боттарынын салым-чолун бот-тары тодаладып, буржуагар шийт-кешкенин перспективаларын ай-тып ап турар үдө олар кижилер-ни ас-кежиктине оң буруну-биле дүжүр турар өң энес соругулаары-н көзөдө идип үндүрүп турар, ол энес соруга тайбын дөш полити-кага, оларын өң амыс күздерин-ге дүжүр турар.

Бельгиянын ажилчы чоннары тайбын болгаш чөпсөгленишкенин дүжүрү дөш база-ла саналап турар. Ам бо үдө бүдүрүлгелерге тайбынын талакчыларынын шийт-кешкенин киржикчилери ажил-чы чоннарын ажал алышыкынын чорукту турар. Саналын бергенин-ин хей нуруту шериг чыгарыл-дарын улук-биле кызылары дөш, герман айтырыг тайбын шийтпир-лери дөш, чөпсөгленишкенин бү-гү-ниги дүжүр дугайында чугаа-лаамшыкынын дөш саналазынар.

Депшилегин оруу-биле ният-лелдин хөгүлдөш демократияны калдырар-биле мыавады холба-лыг болуп деп чүвени силер бугу делегейге практика кырында көргүсөн силер, штер, деп, эш Э. Бюрнел чугаалаан. Бельги ажилчы чоннар совет демократия-нын чөпсөгленишкенин Бельгиянын чазааны антидемократтыг бужар политизацияга — амыдрал ден-неди куудуларынын, үндүртү-лери улагыттарынын, социал хер-регилдерге чаргылдарын кызы-ларын, чүртүн хөмр даш улет-пүрүн узуткаарынын политиказына уду-р тургузары чигини чок.

Эртек чылдын декабрыла болган бо чылдын январды ажилчын а-ды, бир миллион кижини хаара ту-ткап бугу-ниги ажил сокадышкы-нын чарааша, амыс демиселди калдырар. Ажил сокадышкыны чөпсөгленишкениге аажок хей чы-гарылдарын үндүрүп турар чыжар-тын сан-хөө политизацияга уду-рландыган. Ол ажил сокадышкы-нын чорудулаанында, а ол мыкшп Конгунун анык республиканында белик колонизаторларын чөпсөк-тиг агрессияныга уду-р демиселди үзөндө бистин партиагыны ажил-чы агымын чүдүдүрүшүн көргө-ни ажитыг ролду ойноан. Ам партиа-гынын хушээлениге хей-хей анык ажилчыларын кирил тур-рарын ужуру-да бо-дур.

Бельгиянын Коммунистг партиа-гы келир чөш аныч тулушкуну-нарга чөш күштерин силерини съездиярини шийтпирлери дөш деп, эш Эрнест Бюрнел бо-лууну саналынын түнелинге меде-глэен.

Уругвайнын Коммунистг партиа-гынын Топ Комитетини биети секретары эш Родней Арисмендин чугаалаан болза, СЭКП-нин XX съездиян эртен үзүндүн бөр беш ажил чылдарын дургузунда

боттандырган аажок улук чаарты-ларын болуп олдурага ол съездия-нин төгүлгү ужу-дузузун кижиге биллп алыр-дыр. Делегейин ком-мунистг шийткешкенин 1957 бол-гаш 1960 чылдары улук програм-малык документтерини база ажил-чорудулааны СЭКП-нин XX съездия-нын салганы бижыг үндөнгө аажок улук хире чегези-биле үндө-лөттинген. Оон ужурунда бистер Албанияны Күш-ажыл партиагы-нын удурутчуларынын ээзон тур-жун, күрүнелерин социалистг системанын чыгыс эенин буза төсөргөчө улаган туржун бо индирлп бурту шаап турар бис.

Ленинин партиагы ажилчын агымын тилелгенин чылал чогуу болууну баштайгы революция-биле баштаган, ол, социализмни эн-ле баштай боттуг чүд болууган деп, Родней Арисменди үргүлчүлөп чугаалаан. Ам Ленинин партиагы чаа коммунистг формацияга ору-ту өң-не баштай салып турар. Бөгүн аажок улук күш болуп турар национал-хостагылыг шийткеш-кенин аныч Программала бер-динген-дыр. Америк империализмни эн улуу-биле мөлчүп турарын дил болуп Латин Америка ол демиселче база кирген. Куба революциянын соонда бистин хостагылыг шийт-кешкенине чаа үе-чада эгелден. Бир эвес улус чоң сыры катты-кан болгаш болууну хостагылыг дөш демиселкине белек болза чүш кылмы шыдарал дээрин Куба көргүсөн.

Боттарынын негеделери болгаш эргелери дөш, демократия, хамаарышас даштымкы политика дөш, социалистг чуртар-биле салгыла-шыккы, Кубанын революцияны камдалары дөш демиселди сөөлгү беш чылдар иштинде Уругвайнын ажилчы агымы болгаш бугу улук-чу чорудуп келген деп, Уругвайнын компартиянын ТБ секретары чуга-алаан. Аны демисел чыгилген-ди. Ажил сокадышкынын шийткешкенин бугу пролетариатты, студенттерин, башкыларын, күрү-нө албан-хаачыларынын чамдык көзөң, көдө ажил-агый ажилчыларын хаара туткан. Ол ажил со-кадышкынын Уругвайнын пролетариянын бижыгып, бижып турарын болгаш чүртүн амыдралына улам улук саларыг болуп берип турарын херекчи турар. Дайым-чы программалык болгаш шийт-кешкенин шугуну бистин партиа-гынын кежигунерини чып сөөлгү беш чылдары дөт катар эскен деп, оратор уламчылаан. Комму-нистг аныктыгын организациа-ныч база бижыккан. Силерини съездия-нын дуржулааны-биле байып алгаш, чүрүтүсчө чынып чөш бөр бис деп, Родней Арисменди түнелин чугаалаан. «Интернационалда» чугаалааны ышкаш, ажил төлө-гөткөн бистин чүс чыныкы тумулуна чедир тилелгенин херекчи болуп дөр дугайында бугуердин комму-низм программанын төлөвилени бистин улуска база сиңирип турар-дыр.

Ака-дуума коммунистг болгаш ажилчы партиаларын төлөзүлгө-лөрдүн, бистин даштымкы өнүктү-рүшүнүн байыр чедирген чугаала-рынын зал инимиттиг, үр адыш чы-саашкыныры-биле уткуп турган.

Курск областын Калининга суура-ры дөш даргазы эш В. В. Грачев да-раазында чүш чугаалаан. СЭКП-нин Программанын төлөвилени бистин партиа, бугу улук уду-р өөрүшкү-биле утааан деп, ол чугаа-лаан. Эргим Никита Сергеевич силер баштаан ленинчи Топ Комитеттин чоңга чагай чорукту болгаш ас-кежиктин херээ дөш, оран делегей, ге тайбынын херээ дөш кылмы турары бугу-ле мерген угааныг болгаш буяныг чүдүлгенин ужуу Калининанын колхоочуларынын чүрети ханымында четтирши-кенин бугу сепкилдиг, арыг чүр-ектин дамчылары чөпсөзөп көрү-нөр.

Калиновкачылар бо чылдын чөш болгаш мал ажилы сайымын-дыга эки түнелдерин чөш ал-ган. Бүтүн тарып кызыл-тасты гектардан-на 32,6 центнерин алган бис, чөшө-тарааны — 28 центнер, мал чөш болуулары — 25,6 центнер, кукурузданы кургак тараа кылдыр—60 центнерин алган бис. Кукуруздан силес кылдыр мочар-тары-биле гектардан 700 центнер алынган. Чигир сөөккө гектардан-на 350 центнер болган. Чы-дын төңүзүнө чүс гектар ажил-чалдык чөшө ошаптар сүт бугу-рери 550 центнер, а эштин—130 центнер болуп.

Бугу колхоочуларын чүткүлдүг ажилдаанын түнелинде мындг чөпсөгленишкенин чөш алган бис. Көдө ажил-агый артелинде бугу-дүрүлгенин кайгамчыктыг муракчы-лары өчүп келген. Күш-ажылы бис бугу-дүрүлгөнү чөш алган ме-ханизаторларын, хөө ажилда-чыларын болгаш малчыларын аттарын эш Грачев адылаан.

Тарла шөлдөрүн тургузуун чыл бурзуңе өң көрүп турары-нын оң маддын болгаш күш-терин баш санымын өзүлдөш-биле, күрүнеге тарааны салды-биле шыгыны дүштүрүп турарымын, биче-лаз чөш буртуун ажилчы-биле ажилган турарымын хараа-мында бистин сүт болгаш эйт бугу-рлер талазы-биле пиланырымын кү-дөттүлүп турар деп оратор дем-нелди, Колхозга арыг аңдарыга шаг-ла-ла чок.

Клевер таралганынын дугайында каш сөс чугааламчансчыл-дыр деп В. В. Грачев чугаалаан. Сиген ара-лаштыр тарылгаларын шугуну-мү-көниге чөшө каттыгып турар мен. Калининга бистер ният тарыга

шөлүндө 8 хуудан хей эвес черин алыр-биле эзелен турар бис, ону кууш чыжып тараан култураларын агымына чызып эрте тарып турар. Даразында чылбын ийи ке-шикениге дүжү гектардан-на 55—60 центнер эки шынардыг сип-ге кылдыр алынган.

Бо чылдын майдан бөр Калинин-га дуржула-чоругулууг ажил-чалдык болу берген. Ам колхоотун партиа организациазынын болгаш тус-кай эртемчилерини мурунда—Хомутсов районун ажил-агыйла-рында тараа, кукуруза, эйт, сүт бугу-дүрүнүн денелин калиновка-чыларыг көргүзүлгөшкенин денел-диге чедирер дөш бугу чүдүлери кылды деп соруга турар турар. Ол улук болгаш харысалганы херек. Мычазда-даа бугу кукурузу, би-линиги берип турган, соругула-высты чөшп алыр бис.

1962 чылда дүжүтүр болууну улам-бедирленип, күш-ажылыг дүжүтүрүчүлүн бедирленин, кол-хоочуларын күш-ажылыг, төлө-вирин көзүлгөшкенин соругулаары-нын дугайында, ажил-агыйнын эко-номизанын улам ийи көдүренин соругулаарынын дугайында эш Гра-чев чугаалаан.

Калиновканын чаа Программага сорук кирген коммунистг болгаш бугу ажилчы чоннары коммунистг тургузушкунун өндүр улук соругулаарын амыдрала чөпсөзө-кенин-биле боттандырап дугайын-да улам улук күзөнишкени-биле ажилдарлар дээрин XXII съездия болгаш эргим Никита Сергеевич силерге бо белин индирлп бугу-дүрүн чөпсөзөп дөрүр деп, эш Грачев түнелинге чугаалаан.

СЭКП ТБ-нын чыныда партиагы Контроль комитетинин даргазы эш Н. М. Шерник чүш чугаалаан. Бистин партиагы өтчөттүг үе дү-рүгүндө улус ажил-агыйнын бугу адырларынын дүргөн өзүлдөш, эртемни, културанын чөпсөзө-кенин, ажилчы чоннарын чагай байлыг бедирлери ханды-рыган, делегей аразында Совет Эвилелинин турштарын улам бижы-галлаан деп, ол чугаалаан. XX съездиянын соонда эртен чылдар болза В. И. Ленинин ажилдап кыл-ганын партиа болгаш күрүне амы-драларынын норма-чизистерини болгаш принциптерин өзүлдү тилелгенин чылдары болган. Оон көксү херекчи болза амыс съезд болуп-дур. Бо сөөз сөзөп ниятлелди төгүлгү хөгүлдөшкенин чаа үе-чөшө — коммунизм калба-ды-биле тургузары үе-чөшө болуп турар-дыр. Чөптүг болгаш ас-ке-жикти амыдрала дугайында—ком-мунизм дугайында кижини күтүл-боддалары чөшкө үе-ле, амыс үе-ни салганынын амыдралында ботту чүд болу бөри Программага да сиңиккен.

Партиянын XX съездиянын соон-да партиагы амыдралдык ленинчи норма-чизистерин катар тургузар болгаш хөгүдөр, ий-чангыс кижиге чүдүр чоруктун урууктарын узуткаар болгаш социалистг хоой-лу-дүрүмү бижылар талазы-биле кайгамчык улук ажил чоруктуган деп, эш Шерник үргүлчүлөп чугаа-лаан. Ол үенин дургузунда партиагы Контроль комитети болгаш чөш-чөриги партиа организациа-зын хей сангы коммунистерин, оң иштинде эртен үе үндөш барым-дала чок политиктик бурдуузын кыл-ганыр бугуар сүт харысалганын чөш кирген партианын болгаш кү-рүненин көсү ажилдачыларын партиалап удурут дугайында шын эвес шийтпирлери эде көргө.

Үдөнин барымдала чөккө бур-датырган коммунистерин агартып талазы-биле партиагы контрольду ажилчынын чоруп турган үезинде Маленков, Каганович, Молотов олар-нын үдүлгөн турары кара турган чөш чоруктарынын аар-бөргө у-жуктары биске үргүчү көстүп көөр турган деп, эш Шерник оң ийи чугаалаан. Олар болза сөзгөчөчү болгаш бугуерес чоруктарынын бай-дыг тургузарынын эгелечилери болганар. Ий-чангыс кижиге чү-дүр чорукту төртүтүлгөш ал-дагалдарын эдери дөш партианын шийтпирлг улаанышыгына партиага уду-р бөлүк чүш шап ычар бөр шаа-биле шайтатып турганы деп чүш ам мыраптыг билдиргил-лор. Олар боттарынын бурдуун чыжар болгаш хары-салганын чылдарын орадалшкан-ар.

Маленков, партиага болгаш күрү-неге удурутчу байлыгы эзелен алыры орадалшкан. Эвон-биле, оон сонгаар Берия-биле ханы сү-жүлгөн тургузуп алган болгаш сөз-рөмчөлдүг болуп деп чылдык-биле оларын «сузутун дайымы» кыл-дыр бурдуулар дөш партиага бол-гаш совет ажилдачыларына ха-маарыштыр херектерин массалы-биле нугулдөп кылды чорукту ор-ганиастан, ону кылдыра өң-не чүшө-бузар аргалар

СОВЕТ ЭВИДЕЛИНИҢ КОММУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ XXII СЪЕЗДИЗИ

(Төңүзү).

хооблууга таарышкан чоруктары агартыры-биле Молотов «теоретикти» база чектиги чүвени кылмын орадаштыр турган. Иччалы-даа партия, оң Топ Комитети мында деп чугаалаан: чок, мындг болбас журук-лук, казан-даа мындг болбас!

Иччангам ам Топ Комитет бурунгаар хей чыдарымын орун тодара-дып тургам, Никита Сергеевич Хрущевтин инициатива-биле бистин партиявстын болгаш совет нийти-ледин амьдыралынын бүгү адырлары ленинчи нормаларын шынгын сагыр болгаш тасжурер кемчелер-нин системазын ажилдап кылган деп, эш Пономарев уругу-чулуен. Программаның «Партия» деп бөлүү ишти-ка партияны болгаш социалисттик демократияны өзүгү уругу укташ-шырары илередиң турар.

Партияны бүгү кижигүнери боттарыны ажал-чорудулганын хары-мыларын ленинчи организацияныг принциптер негеп турар. Иччангам франкызын бөлүктү киржикчилери ийи-чангыс кижиге чүдүр чоруктуу уезинде-да, партияны XX съездинин соонда-да боттарыны партияга уугу үгүдөлгөрү дөш партияны мурунча харымылар журук-лук. Маленков, Молотов, Каганович олар ас-сеткалды коммунистерин хооблу чокка чүдө-бузар аажылаан-нын дугайында оша харысалганын хушөр журуктуулар деп, эш Пономарев чугаалаан. Бистин ленинчи партиявстын хураалыгы оларын сынар чери чок.

Коммунизм болгаш оң тургу-зушкуну дугайында Программалда шуут скипкелик чүдөр теория болгаш практика талазы-биле чүгүлде принциптерди журуктуулар. Коммунизм ич сайыраңгай болгаш чеп-түү содал тургузугу болуп турары-биле кады бугурунку күштерин, өртемин, техникаын, культуранын болгаш кижиниң моральдыг шына-рынын эң бедик чечкелдеринин тургузуу болуп дээрин Программалда айттылган.

Программа болза антикоммунизмге күчүгү согушуну берип, тай-бынча ынакчалдыг бүгү кижиге төрелетенин идеялыг демисел-биле дайының оруну луй турарычте, бүгү күштерин каттыштырычыче кийгирит турар.

Бистин Программаның практи-кага боттандырынын билим бүрү-ү империалисттик системаң үдө-зинерин тургудуу улам күштүгү хө-дөргү доктамаал фактор болуп деп, оратор айткан. Ол дөрге ийи систе-маларыны тайбың чарымында де-легей капитализмниң тургузуга улам-на чаз-чаз согушуну таварыш-тырар төөгүгү уугу масказы-дыр.

Партияны амьдыралын ленинчи принциптерин тилгелеткен делегей коммунизм шимчөөшканын быжылаарыга чедирген. XX съездинин соонда акы-дуума партияларын өг-бүдөниңе 12 компартиялар, а коммунистерниң бүгү делегей армия-зынын санына 7 миллион кижиге не-мешкен.

Маркс биле Энгельс дигит тур-ар уезинде чүгө 300 коммунистер турган. Ам Европада, Азияда, Амери-када, Австралияда болгаш Океанияда коммунист партиялар ажилдаары турар чангыс-даа чүт чок. Хей хилин-чектеген Африкада улам-на хей компартиялар тилкит турар. Бүгү делегейни коммунистерниң ийити саны 40 миллион чыгымы кижиге болу-турар.

Пролетарык интернационализм дөргүгү Ленинниң кижизикте-ни Совет Эвилелиниң Коммунист партиясы коммунистерниң бүгү делегей армиязын быжылаар дугайында кезеде сактып салып келген болгаш сактып салып турар. 1957 болгаш 1960 чылдарда Москвага болгаш чүгүлде хураалар болгаш анаа ажалдып кылган Декларация биле Медегала коммунистерниң уугу армиязын быжылаарына болгаш сырың каттыштырычыга шыгарар-гай ролду ойнаан.

Чүгө чангыс партияның —Алба-нияның Күш-ажал партиязынын ууртукчулары сөөлүгү уеле бистин партиявстың политиказына уугу, делегейниң бүгү коммунист шимчөөшканын тургузуга болгаш оң ажилдап кылган документле-ринде уугу чүдө-бузар демиселди калдырышкан. Делегей коммунист шимчөөшканын быжылаары, чыйынаач тунесдерин берген XX съездинин шугу-мунга уугу, пролетарык интернационализмниң принциптеринде уугу олар демисел-дик, социалист лагериниң сырың каттыштырычы олар уугу турар.

Албани ууртукчулар чүгө бис империализмге уугу шийтирелди демиселди турар бис деп доктамып медегелди өгөлөш, олар револю-цизмни тургузуга чыйып кирип, Декларациянын болгаш Медегалады кол тунесдеринден херек кырында чыйлап, боттарынын кымын на-ционал уел боттадарын коммунист партияларын ийити уел ботта-дарына уурааныштыр тургусса-нар.

Албани ууртукчулар шынгын өргөдөни кылган, боттарынын кол оуду бистин партиявсыка уугу уга-дыларын. СЭКП болгаш Совет Эви-лели, коммунистерниң бүгү делегей армияны дөрге, империализмге уугу кол күш болуп турары бил-дирир-ле болгай.

Боттары кара чангыс шыныч марксистер кылдыр албани уур-тукчуларын саяттышып турары каттырмачы-дыр деп оратор чугаалаан. Бистин ленинчи партиявстың бүгү коммунист шимчөөшканын быжылаары оларын саяттышып дөрге, канды-даа угаан сарымын чидирген чорук-тур.

Бистин төвөсте бистин партия-встын болгаш оң Топ Комитетиниң ат-алдары казангызын-даа уугу. Иччангам Ленинниң партия-зынын уугу алдарын кым-даа, ка-зан-даа суларалын шыдавас.

XXII съезд делегейниң хей-ийити-зиниң кичөөгөйленин төвөсте, бистин Программаның идеялары бүгү чурттарга чоруп турар. Бо хижө уугу ханымчыны күштүгү, делегей-ниң ажалчы чоннарын угаанынча болгаш чүрөгө мындг уугу сакдырың документ төөгүгө туруп көрбөш.

Сакдырың сорулгаларынын шы-нычына болгаш боттуунга ханы бү-зүрел-биле, совет улустун мурун-га, бүгү кижиге төрелетенин му-рунча бодуну харысалганын до-ду билди турар угаан ботал-биле бистин партиявсы чаз Программанын хураал ап турар. Бо Про-грамманын бүгү партия, бүгү совет улусту бүгү угаан ботал-биле, чү-рөгөни ханымчыдан хушөр ап тур-ар. Иччангам келер чээрби чыл-дарына оң Программа күшөттерин дээриниң, бистин чуртувуска ком-мунизм тургустуруу дээринин бу-лурдиг маданымын өг-дүр.

Чер кырынга чаз, аңне чептүү коммунист ийитилдеги тургузары-нын шуут аяржакчылары болуп уугу аас-кежиге дугайы СЭКП-ниң Свердловск обкомунун бириги секретары эш А. П. Кирилленко чугаалаан. Бодуну уугуна хостал-ганы болгаш аас-кежиге бөриги чүткүлдү-биле күшөр чорон бүгү-дө уелерин болгаш «шохаларын дөрге кижилерин чүс-чүс чыл-дарыга күрөк-болгаш ам боттуг шының чоруп кылдыр хуулуң тур-ар. Чаа делегейниң пионердери—адарыг Коммунист партияны ууртууга-биле, эш Никита Сергеевич Хрущевтин шарт шөүл деп адаан социализмниң тилгелеткенге бистин чуртту чедирип келген, ол тилгелеткенге бистин Төрөн чурту-вус чаз-чаз бедиктерге, тайбын, хостала, ден өргө болгаш бүгү уугуларга аас-кежиге дөш чаз-чаз тилгелеткенге чүткү турар.

Ийи-чангыс кижилерге чүдүр чорукту шийтирелди буруу шакпаң партияны амьдыралын ленинчи нормаларыны болгаш кол-лективтиң ууртууганын принцип-терин каттап тургускан партиямын XX съездиниң политиказын уга-нымын шынгын тилгелеткен дугайы эш Кирилленко чугаалаан. Ол угаанышымын Маленковтин, Мо-лотовтин, Кагановичтин, Ворошилов-тин, Булганинниң, Перухинниң, Сабуровтун, Шенюковтун партияга уугу франкызын бөлүгүнү талазы-нда калың-дошкун уураанышымын-га таварышкан. Ол бүгү партияны ленинчи оруктан тайбыры болгаш ийи-чангыс кижилерге чүдүр чорукту чечкелдерининиң уезинде турган эрги корум-чүрүмү хөөбөр арттарына, револютуг хооблу-дурмуг карызын-биле хажы-талын дөш харысалганын чый-дарын күшөр турган. Маленковтун, Кагановичтин, а оң шыкшаң партия-га уугу бөлүгөшиниң ийиде талазы-биле сорук кийрди-чи Молотов ленинчи партияны ху-раалына туруп болбаш чугаа чок дээриниң дугайында съездеги элөң хей эштерин чугаалаан са-налдарын оратор бүрү-биле үдө-жик турар.

СЭКП-ниң төөгүгү XX съезди-ниң болгаш ленинчи угаанымын-кынын тилгелеткен дөш бистин партиявстын кызыгаар чок демиселде акы-дуума коммунист болгаш ажалчы партияларын берген бедик үдөлөшканын дугайы А. П. Кирилленко сактып чугаалаан. Албанияны Күш-ажал партиязынын ууртукчуларынын чарыдырычы үгүдөлдери буу-рап дүжүшүгө таварышкан деп адегейди оратор илереткен. СЭКП-ниң ат-алдары басыралдыр деп аларын чегенчиг орадажышымын хей чүдө-дүр деп ол чугаалаан.

Партияны XXII съездин кижиге төрелетениң хөжүдөлине чаз уелди ажилып турар съезд кылдыр бүгү делегей төөгүгүне кезеде кир-деп деп, эш Кирилленко уламчылаан. Совет улустун, бистин партиявсты-ның, делегейниң бүгү коммунист болгаш ажалчы шимчөөшканын револютуг демиселдин бүгү маа-мырыг дуржулганын байыткан. Съезде чугаалаанын турар СЭКП-ниң чаз Программанын төвөстө-ли болза кижиге төрелетениң бот-лозунун бедик бажы болгаш мөңгө дөңгү сайлар турар марксист-ленинчи өрөгидиги тилгелеткен бо-лур.

«Коммунизмниң уугу чагаай ту-луу совет улустун—ажычын ан-гынын, тараачынынын, интелек-тецияның шугуру күш-ажалы-биле тургустунар. Оларын күш-ажалы чедикчилер болгаш ту-лум-на уугу сорулганы — комму-нист ийитилдеди тургузарын боттандыры улам чок болур» дээрлиг дугайында СЭКП-ниң Программанын сестери Урал чер-ниң ажал-ишчилерин чүрөктө-ринде ханым-биле скипкелик Свердловск облысын ажал-ишчиле-ри коммунизм тургузушкунуң

уугу хөрөгө бодуну төлөткөт сак-дышымын кийрер деп уугу кү-дөлдигер.

Ортаагы Уралдын улетпүрү бистин социалист күрүөстөдиги экономика болгаш оңан камгала-нынын талазы-биле күтүдүгү кам-гал чери деп адамышкан, комму-низмниң материал-техниктиг база-зын тургузарына ол уугу ролдуг болуп деп эш Кирилленко айткан. Свердловск область амгы уеле боду-нун улетпүрү продукциязын Совет Эвилелиниң бүгү экономикаг ра-йондарына болгаш делегейни 50 чурттарына берип турар.

Баштайгы төлөвлөдөр өзүгүр алдыга 1980 чылга чедир область маанын туугушуну продукциязын чыккычын 8 каттап хире, шөй, кан, прокат, хообайлар, алюминий болгаш чөс бугурун ундурери ийи-чын каттап өөр! Иччангам ол план-ды чедикчилерин күшөттеринге турар дээрлиге бүзүрөк бис деп эш Кирилленко чугаалаан. Ол дугайы чөй чыл планынын күшө-дөлини бедик темптерди бүзүрөк ийи-биле чугаалап турар. Областын ажалчы чоннары бугурунун болгаш күш-ажалын бугурун-чүгү деңгээлин талазы-биле чөй чыл планын некеде каптал чарыгдалар чокка беш чыл ийити-де күшөдөр деп хушөргө алганар. Ол хушөргө чедикчилерин күшөт-терин турар. Чөй чылдын чыда-рында пландан ажыч чүс-чүс мил-дон рубльдин продукциязын берген.

Областын партия организаци-яны улетпүрү болгаш туугу ууртук талазы-биле хей чептерден ам-ла чыйлаанын эш Кирилленко келтирген.

Свердловск область сайыраңгай улетпүр-биле калың уугу кел-дир ажал-агылмыг, илангы маа ажалы мында колдап турарын эш Кирилленко айткан. Бо чылын та-рыкта шадериниң тургузуу өс-көргөргө арга-зы-биле тараа куу-тураларынын тарыкта шуу 100 гектар калбарган, бобы культу-раларынын болгаш арбайнын тарыгалары барык-ла ийи каттап көзүдөн. Тарааның ийити чыйла-ны өрчөгү чыл-биле деңгээрге 15 хуу өсөт. Мындг болза-даа көзө ажал-агыл продуктуларын бугу-рениң денени бисте ам-лаа хууу болгаш чонун өзүп турар хергелде-лерин дүшөйиң турар дээрин билди турар бис. Областын көзө ажал-агылмын ажал-ишчилер индустрияны Уралдын чедик-чилерин көзө ажал-агыл бугу-рүдөгө чедикчилер-биле кө-жүдөргө чедикчилер-биле кө-жүдөргө дөш улам уугу күш-биле шугуру ажалдар деп бүрүн чү-түдүр.

Ортаагы Уралдын коммунистери болгаш бүгү ажалчы чоннары эш Никита Сергеевич Хрушев баштаан СЭКП-ниң Топ Комитетиниң кай-нымын ажал-чорудулганын берип эң-сеткалды дөшкөй база партия-ны чаз Программаның, аас-кежиге болгаш депшичтеги про-грамманыңа ийи байыр чедирип, оң бодуну амьдыралымын кол со-рулганы кылдыр хушөр ап турар деп, эш Кирилленко бодуну чугаа-зын доош турган, демдегелди.

СЭКП-ниң Москва обкомунун бириги секретары эш Г. Г. Абрамов оес берген. Эш Н. С. Хрущевтин өлөктөдери — бистин уелди ший-тирелди документтерди-дир деп ол чугаалаан. Мында ленинчи мерген угаанын-биле болгаш өттүр кө-рүшкү-биле амгы уелди байдалын ханы анализтөө, эртен орукту мырнын тодаргай аяржескен, делегейниң коммунист болгаш ажалчы шимчөөшканын дур-жулганын түшөөр, коммунизмни тургузарынын тодаргай оруктарын өртем өзү-биле үдөлөш.

КҮРҮНЕ ШЫГЖАМЫРЫНГА	
КҮРҮНЕГЕ САТКАНЫ (пуд-биле)	
Октябрь 23-те	Октябрь 24-те
Республика	37.515 33.855
Оң иштинде:	
Болхоттар	28.243 21.838
Совхоттар	9.272 12.017

Тараа белеткелдериниң хүн демдегелди

ОКТАБРЬ 24-КЕ ЧЕДИР РЕПУБЛИКАНЫҢ ТАРААЖЫЛАРЫ 7 МИЛЛИОН 47 МУҢ ПУД ТАРААНЫ КҮРҮНГЕ САДЫП, КҮРҮНЕ ШЫГЖАМЫРЫНГА ТАРАА КИРИП ХУЛЭЛЭГЕЗИН 106,1 ХУУ КҮҮСЕТКЕН. ОЛ БОЛЗА ЭРТКЕН ЧЫЛДЫҢ ЧОГУРУ ҮЗИНГЕ ДЕҢНЭЭРГЕ 3 МИЛЛИОН 680 МУҢ 837 ПУД ХӨЙ БОЛУП ТУРАТ.

Республиканың колхозтары болгаш совхозтары күрүнеге тараа садарын ургучулар, октябрь 24-те 38855 пуд тарааны тараа хушөр алдыр черлерге кийрген.

Чүгө Каа-Хем, Танды райондардан өске районнар күрүнеге тараа садар хушөргө күшөткөш, ам пландан ажыч тараа садар ургучулар турар. Илангы Чоюн-Хемчик районун ажал-агыл-лары октябрь 23—24 хүнеринде 446 тонна тарааны, тараа хушөр алдыр черлерге кийрген, тараа садар хушөргө күшөткөш күшөдөри 164,5 хуу чедиргенер. Ол шыкшаң Бий-Хем район бо хүнерде 154 тонна тарааны күрүнеге сатканар. Совхозтардан Тамды районун «Межегий», «Кызыл партизан», Бий-Хемнин, «Өөк», Улуг-Хемнин «УТКА 25 чыл», Барыин-Хемчиктиң «Барлык» совхозтары элөң хөй тарааларын күрүнеге кийргенер. Танды район бо хүнерде 318 тонна тарааны саткан болза-даа, «Совет Россия», «Революцияның чалбыжы» колхозтарың жожаулар турарын чылдагалындан районун тараа садар хушөргө 98,1 хуу күшөткенин. Каа-Хем район хушөргө 90,2 хуу күшөдиги турар хирезинде-ле октябрь 24-те чүгө 20 тонна тараа саткан.

Бо хүнерде Бай-Тайга район, «Сут-Хол», «Чыраа-Бажы», «На-Ирылар», «Улуг-Хая», «Элегес» совхозтар күрүнеге тараа немей кийр-бөзөнөр.

Төгүгүгү XX съездинин соонда бистин чуртувус экономикамын, эр-темин, техникаын, культураны хөж-күдөрүнө кайгамчыктыг чедик-чилериниң чөйи алган. Бистин Төрөн чуртувустун делегей талазы-биле эрт-алдары казанган артык бедөн. Совет улус партияны ууртууга-биле кур черлерин шийгөдөли алырынга, делегейге эңне күчүгү электростанцияларын турдурыга, октаргай дөгөмкө ший-гөдөли алырынга болгаш атомуг энергияны тайбың сорулгаларга ажалдарына кайгамчыктыг тил-дөдөлгөр чөйи алган.

Ийи-чангыс кижиге чүдүрүрүнү ургучулар биске таварышкан аар чүткешкени бистин партияны ап окталганы дөш Топ Комитетке, Н. С. Хрущевтин бодуга чүрөктөгү ханымчыдан четтиришканын Москва область коммунистери болгаш бүгү ажалчы чоннары илергейди турлар деп эш Абрамов медегелди.

Москва облысын коммунистери болгаш бүгү ажалчы чоннары СЭКП-ниң чаз Программанын төвөстө-ли бугурун-биле болгаш догуу-биле чүдүдүрүрүнү көрүп турар болгаш оң өндүр уугу айт-тымшыкынын ТК-ның ууртууга-зы-биле амьдыралга боттандырыны-га чыйлыг чөк болгаш ийи күшө-ли илергейди турар.

XXII съездеги белеткелдер моод мурунча көстүп көрбөш политика-ды болгаш күш-ажалчы кел-дирүшүгүнү бодунуң дээрин оратор ургучулар. Коммунист ажал-агыл дөш харын улам уугу-биле калбарган. Москва область коммунист күш-ажалын шык-чызы болгаш коллектив аты азыр дөш чарыкта 600 муң ажал ажал-чы чоннар кийрип турар. «Бөгүн чарыгымын чөйи алган чүдү-дөргө коллективтиң» болуп деп кайгамчыктыг эгелөшкөн калба-дык непертээр.

Областын бугурулгелериниң ажал-ишчилери съезд муруну чарымын хушөргө чедик-чилериниң-биле күшөткөшөр. Улет-пүр төс айларын плаанын хуусаа бөтинде күшөдиги дооскан. Ийити продукция бугурун ундур талазы-биле областын улетпүрү 1963 чыл-дын кемчөөлөдө чөйи, тодаргай-ларга чөйи чыл планын ийи чыл-га мурап чоруп турар болгаш күш-ажалын бугурулгучулар талазы-биле оналганын күшөдиги бир чыл төс айларга мурап чоруп тур-ар.

Областын көзө ажал-агылмын ажал-ишчилери чамык чедикчиле-риниң база чөйи алган деп эш Абрамов чугаалаан. Колхозтар болгаш совхозтар күрүнеге тараа садары-нын плааны күшөткөн болгаш уез-инер-биле боттарын бүрүн хан-дырган. Эрткен чыл-биле деңгээрге, картофельди 90 муң тонна хөй, по-гафарды 40 муң тонна хөй дүжөт-көшкөн. Дүжөткөш ургучулар турар. Черин ажалдары өккөдөр болгаш көзө ажал-агыл продук-циянын бугурун көшөдиги талазы-биле областа каныг кемчелер-дин ап турарын оратор оон ийиң чугаалаан.

Москва облысын партия органи-зацияны, областын бүгү ажалчы чоннары шыгыч ленинчи Никита Сергеевич Хрушев баштаан партия-нын Топ Комитетин доктадыр улам сыйрың-биле каттамак, партия-нын Программаны болгаш XXII съездини шийтирелери амьдырал-га боттандыры дөш боттарынын күштерин база билгелерин хары-налас болгаш бистин чуртка ком-мунизм тургузарынын хөрөгө боттарынын төлөткөт салымчынын кийрерлер дээрин XXII съездеги эш Абрамов түнөкөдө бугүрөт-көн.

Съездиниң дарааныга хураал октябрь 25-те болган.

Коммунизм тургузукчуларының съездизи—кижи төрөлгөтөниң төөгүзүндө кайгамчык уруг болушкун

Беш чаа Баку—бо дээрге кайгамчык-тыр!

Партияны XXII съездинде эш Н. С. Хрущевтин кылганы СЭКП Топ Комитетиниң өтчөдүн номчааш Те-

рөн партия дөш, бистин совет кич-көдөр дөш улам чоргаарар сен.

Илеткеледе шугу-ла солун, ич-чалы-даа өрүмелге мастери мөңгө кичөөгөйлени нефть дугайында чуга-лап турар чөйи оша хаара тутту.

«Нефть тымыжы 95 миллион тонна өскөн — өске өсө-биле чугаалаар-га, беш чаа Баку тургустунан» деп Никита Сергеевич чугаалаан.

Мындг чургай кижини өртпөс-кө! Ады чылдын дургузунда кы-вар чүтү тымыжыны мындг азул-де-ле—бо дээрге кайгамчык-тыр!

Бистин контораның коллектив Баку хоорай.

Г. БУЛАВИН, «Анзобнефтьниң» өрүмчөшкөн мастери.

Коммунистг өзү-биле

Төрөн партияны өлөкчөдиги XXII съездинге Кызылдын хлөб довулуун коллективни күш-ажалчы белектиг ужурашканар. Бо чыл-дын 9 айларында завод 969 муң рубльдин продукциязын бугуруп, плаанын хуусаа бөтинде ажыч күшөткөн. Коллективниң кижигүнери кол ийжер комсомолчу эш Семе-новтун ууртууга-биле техника-нын ажилгазын улам эжиңдир, продукциянын шынарын бедити-шкан, чарыгычы, чогадычы ажалдарын калбарып турар. Бугу-дурдунин чарыгызына хамаа-рышкан 17 саналдары ажалчы-нар, инженер-техниктиг ажалда-чылар кийрген, оларын 10-ун бугуручеге шийгөдиги ажилдап, оортан 14 муң рубльдин камна-лазын чөйи алган.

Коммунистг өзү-биле ажилдап, чурттап, өрөкүр дөш патриоттуг шийчөөшкөн коллективте улам кал-барып турар. Эштер Качалова, Са-вьянова оларын ууртукан бригадала-ры коммунист күш-ажал бригада-зынын бедик атын быжы-биле аяк-теп, чарыштын мурунку одурунда чоруп турар. Валентина Качалова-ның бригадасында 5 кижиге бар, оларын шугу-ла өрөгө, хөй-ийи-тинин амьдыралына эң ийиңей-лик кийрип турар.

А. ЛЕПЕШКИН.

СЭКП-ниң XXII съездизиниң дугайы даштыкы парлалгаларда

Бо хүнерде бүгү кижиге төрө-леткен кичөөгөйлө Совет Эвилели-ниң Коммунист партиязынын XXII съездиниң бодунуң ажалын кий-ригүчүлөр турары Съездизиниң Кремльде Ордунуңе уланган. Съез-диниң дугайы, Совет Эвилелинин кайгамчык уугу чедикчилериниң база коммунизмниң өндүр уугу Программанын дугайы бугу айти-терге чугаалап турар. Съездеги эш Н. С. Хрущевтин илеткелдери, делегеттерин чугааларын калба-дык бижаарын бүгү чурттарныг солунары ургучулар турар.

ПРАГА, Чехословакияныг солун-ары редакция чүдөлгөдиги болгаш ажалчы чоннарын хөй саныг чуга-аларына коммунизм тургузукчула-рының съездин—СЭКП-ниң XXII съездиниң төөгүгүгү уугу-дуузын ошалаа демделеп турарлар. «Кижиге төрелеткен хөжүдөшкенин ший-тирелди фактор» деп эгелди мурунку чүдүдө «Руде право» солунун би-жаары болза: СЭКП-ниң XXII съездиниң ийити кижиге төрө-леткен уелди ийити боттор болур. Ол болза чүгө келди чокусу ийи ош чылдарын эвес, амгы чок нийтисе-лиң тайлыгыра бугу оруктары ай-тып турар.

Бүгү кижиге төрелеткенге бугу-релди депшичте болгаш тайбының бижыч колдөдиги, кижиге төрелеткен нийтиселдеги хөжүдөшкенин ший-тирелди фактор — күчүлүг социализ-мде лагериниң төөгү-лүг уугу-дуузын «Руде право» оналды демделеп турар. Ош-биле кады солун болза коммунист чурттарыны чангыс эвеш болгаш сырың каттыжышымын, оларын акы-дуума найралын база кады ажалдажылаары быжылаары болгаш камгалаарының эрге-жөк күтулганын айтып турар.

БЕРЛИН, ГДР-ниң хөй-ийити СЭКП-ниң XXII съездиниң ажал-ын уугу кичөөгөйлө согуларга турар. Бүгү-ле солунарын муру-нуку чүдөлгөдиги ол чугула бөлушкө-дү колбаштырган. «Нейсе дейшкө-дү» солунун мурунку чүдүдө бижип турары болза: СЭКП-ниң XXII съездинде эш Н. С. Хрущевтин өлөктөдери бөс хуногу делегей по-литиказын эң чугула утка-шына-рын база канчаар-даа ажал уугу ажал-херектерин дугайын көрү-үп турар. Бир эвес чаз дайын бол-бүр чүсө болза, кижиге төрелеткенге уугу халал болур ийи. Иччалыжег дайының чыйлаш чок болуру ия-лаа эвес алганар. Ол болза бугу кижиге төрелеткенге эң уугу аас-ке-жиге болур, иччангам бис Совет Эвилелин өөрүн четтиришкенин илередиң турар бис.

Төгүгүгү коммунизмни көрүгүчү тур-ар деп эге-биле «Нейсе дейшкө-дү» солун А. И. Микояның чугааның тектирени бугуру-биле парван. ГДР-ниң чуртукчуларыныг ийи-чын-бүрү кезектерини төлөкчөкчө-лөриг сьезд дугайында чүдөлдөр парлалга берип турар. Немес Эр-темер академиязын, директору, профессор Г. Янкевич медегелди болза: СЭКП-ниң Программасы кижиге бугурунун ханы сакты-сеткилин хайымчылган, илангы бистиниң эртемденнери эңне чагаай сет-килдиги идеялар-биле, шыларгай перспективалар-биле улам-на буру-гаарлап турар. Совет улус ком-мунизмниң материал-техниктиг ба-залын тургузарын болгаш СЭКП-ниң XXII съездиниң адыл үдүргөс сорулгаларын